

VERSEK

1973–76

ÖNÉLETRAJZ GYANÁNT

Az íjásztól nyilat hoztam,
a borbélynál nyilatkoztam,
de nem ez a fontos mostan –
s szedtem macskatősgyökeret* ,
mivel szívem nekieredt,
s szedtem macskatősgyökeret*
kuss legyék ott, te bennfentes,
nem vagyok én mázoló,
s nem kódex-másoló,
nincs bennem egy %
tősgyökeres ázalék,
azzal én nem házalék,
és midőn megáz a lég,
azazhogy eső esik,
hogy a függőlegesig
föl nem ér szemem (lehajtom),
ajkam megpihen egy ajkon,
és akad majd némi jó bor,
s embernek fia a jóból
túlontúl sokat beszéd – és
lesz agyérelmeszesedés.

(1973)

MEGVERT AZ ISTEN

(Kézirattörredék)

Megvert az Isten
élettel.
Meg a szerelem:
élnem kell.
Meg a halál is:
félnem kell.
Megvert az Isten
élettel.

* Valeriana ofvicinalis

Meg a poézis
vallással.
Meg a muzsika
hallással.
Meg az éj éber
alvással.
Meg a szerelem
egymással.

Fekszem, virasztok
megverten.
Balekség díját
megnyertem.
Ostobaságét,
én, marha.
Lettem ilyen kész-
akarva.

Lettem, hát lettem,
nyöghetem.
Nincs piros ászom,
tök hetem,
tüdöm akár ki-
köphetem – –
lettem és tettem –
nyöghetem.

Lettem, hogy legyek
végtére
ország-világnak
cégére;
ki tudja, ilyen
cég ér-e
bármit is – járjunk
végére.

Föld alatt dől el,
nem másutt,
föld felett, füstben –
nincs már út;
akadjon az, ki
megértse,
ne vélje, hogy csak
azértse.

Függök a légben,
ég s föld közt –
választhaték vón jobb
időközt?
Mindegy. Hisz nem én
választék.
Legfönnebb, hogy nincs
választék

hajamban – ez is
valami.
Ki tud mindent meg-
vallani?
Ki tud mindent meg-
hallani?
Vagyok. És ez is
valami.

(1973. augusztus)

SE ÉBREN, SE ALVA

Boldog vagyok kicsit,
mert kínjaim kicsik
(Szabédi)

Se ébren, se alva,
se élve, se halva,
se szomjan, se étlen,
se munkán, se tétlen,
se így, se amúgy –
rokkantan vagy épen,
nem megy semmiképpen –
szólj hozzám, hazudj,
mondj igazat, mindegy –
olyan lettem, mint egy
csecsemő, olyan
magatehetetlen és gyámoltalan;
se ébren, se alva,
se élve, se halva,
se szomjan, se étlen,

se munkán, se tétlen –
túl a megváltáson:
élő feszület.
Senki meg ne lásson,
Anya, nélkülöd.

(1973)

ANYÁCSKA, ÉDES

Anyácska, édes, ölelő,
cirógass, égess, el ne hagyj,
fiadat, az éhes-szomjazót,
anyácska, ékes, aki vagy,
megtartónk, éltesz, megmaradj,
erőt ad áldott kenyered,
erőt így bennem Te nyered,
s még ha pofoz is tenyered:
Szeretve! – Süllyessz pokolig,
mennybe emelj! Ébressz, te altass!
Légy bájoló és borzalmas!
És örök, mint az anyanyelv.
Anyácska, édes anyanyelv.

(1973)

SZOMORÚ

Nagyon fájsz bennem, kedves.
Légy egy kicsit türelmes,
légy egy kicsit jó hozzám,
hogy én is jó lehessenek –
veszíts el minden percben,
minden percben keress meg.
Minden percben szeress meg.

(1973)

BOSZORKA

Égi boszorkány, oson
lovagolva phalloszon,
Vágyban égő boszorka,
ezer vággyal beszórta
szívünk, méhünk, keblünk, ajkunk.
Uram, könyörülj mirajtunk.

(1973)

ZÁPOR

Felek felől Monostorra
jön az eső, poros torra
suhint nedvedző ostorral.

Monostoron, Felek felől
minden melegséget elől.
Uccu, fussunk eső elől!

Eső elől, uccu, fussunk,
egymásnak karjába jussunk,
míg vagyon földélre jussunk.

(1973)

TUDOD

C. A jelenléttől a hiányig,
a cemenétől a szűzlányig,
az epe undortól a vágyig,
a kocmaasztaltól az ágyig,
a kába reggeltől az estig,
midőn a közönyt csókra festik
a bennünk-haló istenek,
ha viszontlátást intenek,

akik a viszontlátást intik,
F. tudod, hogy ott vagyunk mi mindig –
da C. al F.

(1973)

KÍSÉRTET

Kísért a múlt.
Kísért a jövő.
Találkoznak az ismeretlenségben.
Oly összevisszaság,
mint hajdan a pokolban,
mint jövő az égben.
De az is meglehet,
hogy egy és ugyanaz mind a kettő.

(1973)

AZ EMBERÉLET

Az emberélet oly rövid.
Egy játszma mennyei römit
ver le az Úr, és fennen
átszól az iktatóba telefonon:
– Ezennel meghal X. Y,
és megszületik N. N.

És visszatér a rómihez.
Mint e vers, olyan rövid ez.

(1973)

HÁROMSÁG

1. REMÉNYTELENÜL

Elzártam magam elől az utolsó utat,
a csillagokon túlit, hol hiába kutat
fürkészs szem, okos eszköz, fáradatlan elme,
hova nem követhet földiek égi szerelme,
hova el nem hatol más, csak vágy, csak fájdalom,
és nem enyhíthetem, hiába fájlalom,
jaj, nem enyhíthetem – elzártam, és mint senki se,
lettem az elmúlásnak reménytelen szerelmese,
ha kérlelem is, életre lehelő csókot ad.
Elzártam magam előtt az utolsó utat.

2. FÖLDIEK

Babaketrec, poklocska,
poklocskám,
égő csipke-
bokrocskám,
hol én kárhozom
beléd,
hol te szállsz alá
az ég
sugarából,
csipkebokron
lánggal égő
kicsi poklom.

3. VÉGÜL

Akad itt elég rím, ócska,
itt-ott elvéve egy jócska,
tarkabarka szent bújócska
rakta mindet sorra-szerre,
egymásután, nem egyszerre,
hol te voltál a hunyócska,
kis hunyócska, hunyva háltál,
ébredésre megtaláltál;
ócska-jócska-szent bújócska,
ezt dalolja, íme, ócska
rímek röptén – megtalálad? –
Szerelmetes feled, párod.

(1973)

ELŐSZÓ

Mint egy hús-vér, ny. r. dilettáncs,
írtam ma este olyan szorgalommal
– s legalább olyan haszontalanul –,
raktam egymásra rímeket halommal,
ahelyett, hogy illón és komolyul
– hisz oly becses az ember irha... bőre! –
rakosgattam vón élire a szót:
kenyérre, sajtra, írógépre, sörre.

*

Jádzik a lélek, hülyülök bizon, –
Be kell fejezni azt a kritikát
az Igaz Szónak. Hát kávé-t iszom,
mely lelkierőt – bár csak kicsit – ád.
Mert a tömény irodalom-iszony
ellen bagót ér. – Elég volt. Tovább.
Ostobák közt okos irtóztatón:
okosak közt én egyre ostobább.

*

Múzsza elvtársnő, itt e szúzi homlok:
puszit rá! Thank you very much indeed.
Abbahagyni a verset, e bolondot,
a költőnk gatyában rohamot indít;
csupasz ínye félelmetesen csattog,
haláli bátran, mostan és mindig; –
figyelem! – hogyha ki nem raktok,
rajzolókat néktek bundás aktot.

(1973)

VIGASZ

Megcsal a bestia,
s hozzá meg festi a
zajkát; lakkoz
körmöt, púderez
orcát, úgy szerez
szekszepilt az alakhoz.

Ekkép festi a
zelmém, bestia,
ezt a szitut.
S embernek fia
mit tehet: – mást szeret,
illogat, s ha van papír,
ír, ír, verset ír,
aki tud.
(Mint én.
S aki nem, szintén.)

(1973)

MONDÓKA

Verset írni *be* nehéz,
C. ha az elme csenevész,
ha belepi a penész,
ha a tinta vértelen,
ha kihagy az értelem,
hogyha a vér se piros,
nem fehér a papiros,
züfecelni ha tilos,
istenkedni ha szabad,
elgurulnak a szavak,
midőn a száj szólana,
a nyelv minden szólama
kitörekszik, kitolul,
hogy a lélek kiborul;
ha követni hivatott
az ember a divatot,
s hogyha már nem fiatal
s leköti a hivatal;
életéből már kinőtt,
s nem imád egy pici nőt,
s nem imádja semminő
őzbokájú pici nő,
hogyha a toll, a botor,
kínrímek között kotor,
s rója képeknek kusza
vonalát a ceruza;

ha nyugton elmondhatod,
hogy még egy ép mondatot
sem tudsz írni; ha a vad
kavargásban a szavak
elvesztik értelmüket
s gügye minden és süket;
hogyha már az ég se kék,
ha meghalni mégse kék,
ha tapasztalatcserél
az, aki prücsköt herél,
és aki jeget aszal,
ellát mindenkit kazal
bölcs tanáccsal; ha a rút
záport, égháborút
lubickolják a libák,
hogyha vannak még hibák,
ha már nincsenek hibák,
ha már a zab se hegyes,
F. ha az Utunk se vegyes –
verset írni *se* nehéz – da C. al F.

(1973)

FEHÉR BORRAL

Nem ülök én magas lovon,
apró betűimet rovom
középmagas karosszékben
(se nem csúnyában, se szépben),
s bár lakásom tömeg-fokon
lepik férgek polos-jogon,
vagyon arra mégis jogom,
hogy akármely honi bálon
túltehetek Hannibálon,
aki, tudjuk, egy esetben
áttáncolt az Alpeseekben
(vagy pedig az Alpokon?) –
Hannibálon, kannibálon,
hulla-toron táncot járón;
nincs nékem nyakamba járom,
csak a magam táncát járom,

s a rímeket lopogatom,
hogy a szemem kopog; atom-
fizikával apolgotom
fáradt fejem; sorsom rovom,
ám nem ülök magos lovon;
mégyek bálba, mivelhogy ott
nem vagyok én gügyefogyott,
és ha vigalmam lefogyott,
akkor otthon tartózkodom,
írok, írok s fehér borral
– mely tudvalevőn vért forral –
fehér borral kumiszkodom.

(1973)

NINCS MÁR NÉKÖM...

Nincs már neköm semmi bajom,
nem hagyom megnőni hajom,
és ha engedtetik – vajon? –,
kakastéjen, varjúvajon
tengék-lengék, lógok-lígek
és költői tűzben ígek,
lengék-tengék, lígek-lógok,
Utunk mögött ógok-mógok,
lógok-lígek, tengék-lengék
(de, mondom, csak ha megenged-
tetik); – tengék, lógok-lígek
és költői tűzben ígek,
míg az ördög szól: – Már hozom
is a katlant – s elkárhozom.

(1973)

JÁMBOR JÓTANÁCS

Ide fülelj, költők hada
(kinek lelkén nyomot had a
zélet minden búja-gondja
s öröme is, hogy kimondja) – :

akit már kifárasztott,
amivel elárasztott
minket ez az édes élet
("ez nem véletlen, ez vélet"*),
s aki nem akar elkárhoz-
ni, forduljon Aladárhoz:**
ő majd betáplálja (rávall!)
fonák mitológiával.

(1973)

BÁJOLÓ

(Nem vagyunk mi kurvák, latrok,
akármennyire ugattok.
Nem vagyunk mi szende szentek,
bármennyire szentek kendtek.
Nem lakik mibennünk sátán,
elvisel a föld a hátán.
Nem lakik mibennünk angyal,
glóriával, lelki langgyal.)

Guruzsma, guruzsma,
verje ragya, rozsda,
járjon csapatlan csapáson,
szívárványt sohase lásson;
szemét soha le ne hunyja,
viszketése meg ne unja,
sohse kéljen kerek kedve,
sohse kérjen epekedve,
sója legyen békasó,
süket a muzsikaszó,
szeleljen a szellő széllé,
teleljen a nyara téllé,
késő összé tavasza,
sose érhessen haza,
sose várja otthon asszony,
soha el ne indulhasson,
üvöltése édig hasson,

* Karinthy

** Lászlóffy

ne kezdhessen semmit újra,
mindig csak az ósdit bújja
görbüljön be a kisujja,
émelyegjen napestig,
akinek ez nem tetszik.

(1973)

A HÚMOR-PARNASSZUSON

Ámbár vagyon humorom,
nincs még nékem túmorom,
s ha Utunkék bú-toron
vesznek részt a Tükör mián,
mivel vagyon abba hiány –
túlteszek száz tútoron,
verem író-bútorom,
hogy megőzül a bokám
(már a mellső!) – mert pogány
nem vagyok, s ezer kalandot,
pillangót, férget (galandot),
zenekardot, zsebmetszetet,
én annak, ki csak vakon lát:
helsingőri katagombát –
miegyebet versbe teszek;
leszek a nem-lomha gólya,
leszek a tudós csacskája,
kinek béveszi cselét
furfangos férficseléd,
csiklándom és viszketek,
röhögéstől hisz beteg
vagyok, ergo: viszketeg;
s ha már képzeletem ajzám;
leszek csíntalan és pajzán,
hogy majd belepirul a
zaltató, a pirula,
is – hiszen Kredó-Pilátus
nem vagyunk mű, nincs hiátus
húmorunkba kia FIÁT húz
(hogy ne aszalódjunk búsra)
föl a húmor-Parnasszusra,

s csücsülendünk – Jesszusom! –
a humor-Parnasszuson,
hol elzengi víg imánk
imádott Palestrinánk,
és a Laci, a Kiruly
szól majd: – Bozse, pomiluj
(avagy:
és a Laci, a Király
szól majd: – Bözse*, pomiláj)!

(1973)

STRÉBER SOROK

Szilágyi Istvánnak ajánlvák

Főszerk-helyettes, de szilaj!
fején alig van némi haj,
a többi vaj, a többi baj.
Küldte ötet nekünk Zilaj –
hírös fészök, tyuhaj-ihaj! –
– Túrót! – mondja, hogyha bomol.
És a szentély, hol is honol,
bélmennyország és bélpokol,
s ha gyakorta járn szokol
benne, zargatásért okol –
azért mégis járn fogol.
Helyettes ő, rovat-múltú,
s hajdan, midőn összehulltu-
nk, csórók, pénztelenség mián,
s már az antikvárjumi jány
sem tejelt a könyveinkért,
s avítt cipőért meg ingért
sem kapánk semmit az ószert,
ő ajánlott csábítószert:
főkját kihúzva legott
adott némi előlegot.

* pl. Tóth

(Ah, te régi-régi Hajdan!
s még ez sem segít rajtam,
mert növelte – mennyi bánat! –
ádáz grafomániámat.)

(1973)

OLIMPIA

Pata utcán végigtipor
mi zokogó* majmunk, Tibor,
kihez nem ér fel földi por.
Ő imitten született,
szopott, felnőtt, züllhetett,
míg csehóban ülhetett
(éjjel főleg és kivált,
míglen végül is kivált);
minden egyes érverése
és ingyenci érvelése
ide vonzza: gorgonzolát,
Faulknert, majorannát, Zolát
fogyaszt együttében el,
oszt sebest tovaszelel,
s itt keres atomreaktort,
de nem lel, csak sánta aktort
(pardon: angyalt), s nyakton viszi
és egy féldecit megiszi
véle, s lépcsőn legurúl ott
– így kaphat lépcsőhurútot –,
s végül, ha színpadhoz jött,
mivel közönsége hálás,
lészen nagy olimpiálás.

(1973)

* és kopaczódo

SOROK EGY TAGTÁRSRÓL

Lakása nem Eiffel-torony,
ám ő homlok(zat)a orom,
kotsija nem Patkó János,
“neve, híre átalános”,
ha bí-boros, ha bí-sörös,
ábrázattya többleg vörös;
író, nem kritikus – a
teleapatikusa
(avagy telegyógyszerésze?)
Igaz Szavának; merész-e,
kitetszik, hogy több spinétet
lejátszott már, mégis étet
újabbakat csalmatokkal
kimagyarázkódott okkal;
szegény embert lóvé teszi,
ám ő abból is kieszi;
ha nincs Vásárhelyre útja
akad néki joghurutja,
ha nem is nemzetközi,
s azt se mondja, hogy köszí,
nékem, ki így megtisztelem,
hogy megírom; tán dísztelen
számára ily versezet,
még megkérdi: vers ez? et
csetera; de rögvest csend lesz,
ha ablaka alá gyűlik
az tömeg, mely reá fűlik,
s ordít: – Panek et circenses!

(1973)

AZ UTOLSÓ UTÁNI

Essék szóba mostan Saszek,
utolsó utáni maszek
(látta őtet már Isaszeg):
oly hosszúra nemzetett,
hogy csak bokajegyzetet

írunk hozzá, s egy szempontból
ő, szegény már csupa csont-bor;
kötő költő, de nem Kassák –
nem hagyja, hogy noszokassák.

(1973)

TŐZSGYÖKERES CSUJOGATÓK

Kolozsváros olyan város
sárig sarkantyú van rajta
abban lakik egy mészáros
kinek neve Cassius Kay van Roudoudou

*

“Már a székely alig győzi,
Már veszélyben a nagy zászló,
De fölharsog a kiáltás:
‘Uram Isten’” – és Sepsiszentgyörgy.

*

Mert csak annak megy jól dolga,
ki népszolgál mint népszolga,
szolgálatját teeléd
leteszi mint népcseléd,
ellen én se állhatok
– nem vagyunk mű állatok
és ez helyes állapot –,
én sem állok itten ellen
– nincsen abba báj, se kellem –,
ettől várok csak hatást:
végzek népmosogatást.

*

-aiság és -eiség,
te is, pokol, te is, ég,
s kiket ide képelek:
tik is, tik is, szép sereg
izék, csillagrendszer,

égyjétek, mi engem éget:
-aiságot, -eiséget.

*

És mivel a tőzsgyökön
tartom én a köldököm,
és mivel nagyon sokér
kapható a tőzsgyökér,
emiatt a tőzsgyökön
tartom én a köldököm,
bár akadnak – tudnirég –
szögletes, félholt spinék,
őköt rosszul nevelék,
nékik soha nem elég,
bár magasra emelék –
vajh ki tudja, nem e lég
tészi eztet – átok, átok.
Hol vagynak a jó barátok?
Olvassák a Jóbarátot.

*

KENT volt, Táncsics Mihály,
a mi kora lelkünk,
Dániel ugarján,
farsangoknak földjén
szenvedő szerelmünk.

(1973)

KOZMOPOLITA CSUJOGATÓK

Bár sok torony ott se látszott,
nem köll lebecsülni Grácot,
van ott jó ser, ugye, srácok,
ám szerepet ott se játszok,
nem én, se Bécsütt, se Grácott.

*

Nem vagyunk mi poroszlók,
amér látánk porosz lót,
ki-ki egy inteGrál-lovag,
nem vagyunk mi poroszllovak.

*

Furcsa város az az Oslo,
nincsen ottan kalács, foszló,
van sok jó autó, nincs rossz ló,
vagyon fjord is, ködbe oszló,
jaj, de nincsen kalács, foszló,
nincsen liszt, kovászos massa,
assincs, aki megdagassza,
eszi vendég, ámbár ümget,
ostyával a sós heringet.

*

Nincs nálunk vámolni holmi,
cuccunk csupádon stockholmi,
hol a finánc téved, hol mi,
így hát nem kell begazolni,
csak létünket igazolni.

*

Hogyha nem vagy eretnek
és elindulsz Keletnek,
vannak, akik szeretnek;
ha elindulsz Nyugatnak,
vannak, akik ugatnak,
jelzőket is aggatnak;
jobb, ha kikötsz Északon
akármelyik évszakon,
avagy kemény télen
jobb, ha kikötsz Délen; –
tanács akad még, de rég fáj,
hogyméért nincsen több égtáj.

*

Oh, ulmi templomtorony,
mennyei szent bútorom,
világ legmagasabb tornya,

el nem ér földi tivornya,
ah, tivornya el nem ér,
tornyosodj a lelkemér’.

*

Nyomasztó a dóm, a kölni,
ezt tudnám csak örökölni,
örökölni csak ezt tudnám,
s ha már nincsen kecsded dudám,
állok megfürödve, bután,
délelőtt is meg délután;
szülni sem tudok, sem ölni.

Nyomasztó a dóm, a kölni.

(1973)

FOGLALKOZÁSOK

A gőzgazdász mozdonyt vezet,
s bár neki tán nem élvezet,
mégis kívágja a rezet,
s ahol csak van sín-erezet,
ő elszállít, ő elvezet.
A statiszta, ha stapiszkos,
kencét, ördög-tudja-mit mos
le képérül; van, ki henceg,
van, ki költő gyanánt herceg,
amíg néki is a percek
tovatúnnek, tovaszállnak;
vannak, kik esőt kaszálnak;
az álomtitkár megrázkód-
tatva, izgón magyarázkód;
festőcskéből lesz festőcska,
hogya özüll, s vászna mocska
senkinek se kelletik már,
és pénzből döglött tiktál
jobbra immár nem telik,
s közben éltük éldelik
ifjú zsenik (vagy: titánok,
kiket nem zavarnak *tánok* –

okozat ez, avagy tán ok?);
molett intermezzoszoprán
hektó levegőt beszopván
kiengedi giccs-keretben
némely Kálmán-operettben,
hogy remeg a festett égbolt. –
De, azt hiszem, már elég volt.

(1973)

VETEMÉNYES ZSOLOZSMA

Káposzta, káposzta,
miattad leszek én
kárhozva, kárhozva.

Jaj, murok, jaj, murok,
érted én, érted én
megbo-bolondulok.

Zöldhagyma, zöldhagyma,
teérted, teérted
szívem is kihagyna.

Uborkák, uborok
érjetek, akár az
újborok, újborok.

Zöldkapor, zöldkapor,
te engem, te engem
megkapol, megkapol.

Saláta, saláta,
zöldséged, zöldséged
mindenki belátta.

Friss retek, friss retek,
elviszem, elviszem
híretek, híretek.

Zellerem, zellerem,
ízéd a levesben
fellelem, fellelem.

Sütőtök, sütőtök –
nincs néktek, nincs néktek*
sütőtök, sütőtök.

(1973)

JAJVESZÉK

Jaj, be szép
a
jajveszék,
érte oda,
jaj, veszék,
szívét veszti
vaj eszét,
ki levágja
pajeszét,
hej, Tokaj és
haj, Eszék
s ti, Tamások,
maj' Eszék,
kikkel már sok
baj esék,
meginogván
bal vesék,
föld is jaj és
jaj lesz, ég,
ha beüt a
jajveszék.

(1973)

* Vagy van?

UTCÁN

Kicsi ünő, kicsi ünő,
nem is olyan rosszképmű nő,
tisztára egy bukolika –
orrának fölbukó lika
elárulja, hogy hisz e'
nem egyéb, hanem pisze,
ha nem mái, régi es; –
vagyok bár én régies,
mégis elvinném Marokkó
homokjára, hol cirokkó
söpör (ha úgy tetszik: porszív);
vagyok mivel én jámbor szív,
lennék érte akár ügyvéd
(vagy: pörszívó), akit úgy véd
hétgallérozott találja,
hogy még párja sem találja;
lennék el-nem-készülő,
átkon ejtett torzszülő; – –
kicsi ünő, mókom-cókom,
hagyd, csókoljon hókon csókom –
ám tovatűnt a kis balga,
s itt maradtam én taghallga.

A.B.F.R.A.

“Vadvirágos, tarka rét,
rajta sok kis margarét”,
nem valék ily marha rég,
ily bolond rég nem valék;
marad hamvam egy marék,
majd, ha egyszer meghalék;
nincsen nékem nyersselyem
üngöm, malac-perselyem,
nem perselygek malacon,
nincsen abba nagy haszon
se télen, se tavaszon;
gondolkodom csak azon,
hogy hajam behavazom,
ha egy hölgy, egy amazon

be nem dobja a csalit,
mellyel megfiatalít.

(1973)

AZ WEÖRES POSTAKOCSIN

Ha meglátod Náríttent,
s ha az ostor ráríttent
az lovakra, s ha a kócs,
fakapudé, Piripócs,
nem fordul tutyimutyin,
mint a tied, Kukutyin,
s hogyha a jégaszalat
megesik még azalatt,
és megesik hehezet
nélkül a zabhegyezet,
mert a prűcsökherélet-
et föl sose cseréled
véle – hogyha rendbe’ mindez,
s, szerkesztőm, szabadot intesz
képzeletemnek, akkor én
– késő-ifjú, koravén –,
tisztelvén az Alapot,
emelek mély kalapot,
s csapnék murit közben e
– hadd legyék kis közzene –,
– ha Humorka közlene.

Az weöres postakocsin,
bár bélése bakacsin,
s nem vigasztal, csak a csin,
és ha tán szembekacsin-
tana benne egy hölgyike,
hogy hajolnék földig e
siralomnak völgyibe –
az weöres postakocsin,
mert bélése bakacsin,
reménylem, hogy megtalálom
összkomfortos összhalálom.

(1973)

HARMINCÉVESEN

Harmincéves korára ősz az ember,
fejbúbig rokkant harmincévesen.
Nem mer a világosságra kilépni,
nem mer meghunyni a sötétbe sem.

Furcsa hernyó az ember: hogy virágja
önnön benső részeiből kirágja –
kivedli, s élettelen-szárazon
utolsókat vonaglik már a szón.

Így mi. Én is így. Te is, szívem, így.
Hinnél, szegénykém, de hát mire higgy.
Majd ajtónkon – homlokunkon – megírjuk,
mint Dosztojevszkij hőse, hogy: egérlyuk.

1974. III. 22.

PSALMUS CLI

Isten, ki e földre löktél
s ezer szálakkal kötöttél
hozzá, – mért, hogy élhetetlen,
aki elmetélhetetlen
tőlük, halni gyáva –:
Isten, *ennyi* halhatatlan
csupán, amért éltem adtam?
Mért játszol hiába?

Istenem fényes fogvatartóm,
testem bilincsedbe hajtom,
bilincsedbe nincsen-lelkem –
mindenemben kínra leltem,
– volnék inkább árva!
Tartasz csak játékszerül, ten
árnyékodban elmerülten –
mért játszol hiába?

Isten, kinek úgyse kellek,
mért bódítsz földi szerelmek
föl-fölvélő, lehúlló,
meg-megújuló, kimúló
méreg-mámorába?
Várja lakóját a föld is,
mit számít, akárha ölt is –
s Te játszol hiába.

Istenem, ki földhöz kötve
tartasz foglyul már örökre
vagy fölötte vagy alatta,
mint ki mindenét eladta,
üres éjszakába
lökve, végleg virradatlan,
önmagam örökbe adtam.
Játssz tovább hiába.

(1974)

ÖKÖL

szorítsa magát ökölbe
a “minoritás” a “törpe”
botorkáljon körbe-körbe

szerezzen kardot ha ölné
áldozatát kapja ölbe
ragadozó béke ölyve.

régen elporladt ökölbe
szunnyadunk régen megölve
így várakozunk a másik
íratlan föltámadásig

(1974)

AMI PÁROS

Ami páros:
kétszer is.
Pilla-záros
ékszer is,
ami könnyként
alágördül,
lásd, időnként
tavasz zöldül
temetőben
a rügyön,
föld feletti
ürügyön,
pilla-záros,
ami volt,
ami páros,
ha a hold
ékszerül csügg
ma a holt
fejfáján – jel,
ékszer is;
párost élni
kétszer is.
Ami páros,
csupa vér,
Ami véres,
az, az él.

(1974)

MAGYAROK

...ez örült sár, ez istenarcú lény
(Vörösmarty)

Isten, küldd e helóta népre
Földed legszörnyűbb zsarnokát,
Hadd kapjon érdeme díjába’
Jármot, hátára kancsukat!
(Petőfi)

Cigány egy nép. Nem hogy tudatlan,
nem az a baj: nem is akar
tanulni! – Bárgyú zsibbadatban,
másfélezer éve, míg vihar
zúgott körötte (tudniillik
a szellemé), ül bávata;g
igricei – míg múlton múlik
az idő – fölvonítanak
olykor; a *jobb nép* vigad sírva,
hogy “hajh, a régi szép idők!”,
s hogy aszongya: “így volt megírva”,
s hogy aszongya: “hajh, azelőtt” –
és így tovább. –

Melyik úristen
írta meg így? mikor? hova?
hisz tohonyaságban térdiglen
caplatott már Árpád lova;
eszik, iszik, ölel és alszik
“az istenadta nép” rogyásig
s robotol nyögve (égre hallszik)
– mit néki *más*, mit néki *másik* –,
méri magát a sárga földdel;
az okosabbja is azért járt
tanulni külországokon,
hogy vettesék Gyulafehérvárt
le a toronyból! fű se zöldell
sírján, mert sírja sincs: a hon
ennyi – vagy volt csak; a modernje
kimegy, kitanul és kiténik
és szétszóródik, mint a pernye,
és anyanyelvének betűit

mintha bal kézzel írná már; a
nyelve hánytató makaróni,
és a haza emléke pára
(isten, ki tudná fölsorolni
e sok miért – miért-nemet!) –
nagyneha, talán, meglehet,
hogy izzón szívébe hasít:
élnek – ha élnek – rokonok
a Kárpátoktól le Vasig;
s itt benn és odakünn konok
dühvel marják egymást: mit elvet
az egyik, az a jó az ellen-
félnek; s egy-gyöngyünket, a nyelvet
disznók elé szórjuk, a szellem
őrét hátulról ütjük föbe,
mint se tatár, török, se német
nem bírta, és “tejfoggal kőbe...”
s szánk a másik száját enné meg – –
cigány egy nép, nem *tesz*, csak jajgat,
hogy ez s az *eladta* magát,
és az s ez el fogja előbb-
utóbb.

Feleim, vigasztalhat,
hogy jól becsapja a vevőt.
Véres porond. Korlát, se gát.
Önkéntes gladiátorok:
egyik a másra acsarog
és támad újra, újra, újra,
s az öregisten hüvelykujja
lefelé bök – rajt, hejjuhujja!

Nyomunk a szél porral befűjja.

Hát ezek vagyunk, magyarok.

Kolozsvár, 1974. július 12.

MÁRIA, ANYÁCSKA

Mária, anyácska.
Mennybeli, földön.
Szerelmed magamra
öltöm.

Künn zúzmara még,
benn búbos tavasz.
Bennem maradék
hitet fakassz.

Dajka tekinteted
magamra öltöm.
Mária, anyácska,
mennybeli, földön.

Hiteket hiteget
öledben Ő.
A mulandó.
Az eljövő.

Szemedbe nézek.
Szemembe ne nézz.
Virágom világa
penész.

Penészes liliom –
szirmok eleven
síromon. Elaltass
örökre, szerelem.

(1975)

SZERELMES VERS MEGRENDELÉSRE

Gyanútlanul mentem az utcán.
Jött szembe a Társadalmi Megrendelés.
Enyhén kopasz volt; dohányzott, de nem
szenvedélyesen.

Írjak egy szerelmes verset – mondá.
– Szerelmes vagy? – kérdeztem én.

Holott nyilvánvaló:
a társadalom egyik fele
mindig szerelmes
a társadalom másik felébe.

De ő most hazudott:
– Nem, nem magánhasználatra kell.

És én tovamentem az utcán
az Alfa Centauri felé,
keresni valakit,
akinek
a szerelmes vers magánhasználatra kell.

Míg meg nem találom, nem írok.

(1975)

GYERMEK

Gyermek, gyermek.
Nem akit vernek,
de aki reményt hordoz:
ne legyen foltos
holnapunk, gyermek,
pulzusodban vernek
lűktető holnapok.
Gyermek, gyermek:
a napok –
így tudom, hol vagyok.

(1975)

HAVAZÁS

Havazik, havazik.
Aluszik tavaszig,
aluszik a rügy,
a tavaszi fütty,
őszi vetésben a csíra.

Aluszik tavaszig
míg zöld sorait
a barázdák barna
könyvébe írja.

(1975)

TÉL

Jön a tél, a tél.
Erdő feketéll,
amíg üti dér.
De marad, de marad
az élet, az el nem
pusztítható a hó alatt.

(1975)

A VÁROS

Ím, a város. Elébed nyújtom.
Harsány örömmel, harsány jajjal,
mindenképp szerelemre-bujtón,
itt nappalabb a nap, a hajnal

hajnalabb, pihenőbb az éjjel.
Az éjen-lét is pihenőbb,
s százezer csodaszép veszéllyel
szemben, százezer kimenőt

hiába várva, ide zárva,
hol – e föld mondatja veled –
észak, dél, nyugat és kelet
és kikelet és zúzmarára

váltó ősz és nyár és tavasz
ad találkát, és behavaz
égre tárt utcákat a tél,
amidőn már fejbúbig ér –

ím, a város. Elébed nyújtom,
tudván, hogy közös kincsünk most már
– mindenképp szerelemre-bujtón –
szűkebb, édes hazánk: Kolozsvár.

(1975)

FÜSTKARIKÁK

1

Reggelem langyos, délelőttöm
iramodó, a délutánom
vágtazik –
nincsen álomom,
az éjszakám pisze,
és csak amiatt élek én,
mert nincs időm meghalni se.

2

Paradicsommadár koromban
– paradicsomkakas: –
karomban
(azaz: karmomban)
tarték egy paradicsomtyúkot,
s amint a tyúk lehuppant,
megölte bennem a kakast,
s föltámasztá a paradicsomkappant.

3

A jégmezőn a Sarkon
jégtábornál tartom
lagzimat.
De jaj, micsoda átok,
ötszáz mérföldről odagyűlnek
és szemlehungya és üvöltve körbeülnek
az eszkimókutyákok –
ez ám a vak szimat.
Ne bántsátok a lagzimat!

4

Az ürge éljen ürgemódon,
és meg ne kívánja az ódon
szauruszok életét.

A hörcsög éljen hörcsög-éltet,
kamrája télen át eléltet;
pofazacskója: bankbetét.

5

Hajnalonta tente-tente
még aludnám, – a fülemben
valaki besétál.

Hát elmegyek a fülészhez,
a fülész pedig kikérdez:

– Mondja a mesét már:

hogyan jár az illető?

van-e a lábán cipő?

– Nincsen, nincsen – mondok.

– Hát vessen el minden gondot –
mondja ő.

Ég az arcom öröm-lázba,

el is mentem, ám

jött utánam a fülész szaporán,

s visszavitt a diliházba.

6

Tarisznyámba rókagomba,

rege-róka-rejtem,

a lakásom katakomba,

s akkor rúgnak valagomba,

mikor nem is sejtem,

rege-róka-rejtem.

7

Olyan hasznos műhelyre leltem,
ahol megfejték a lelkem.

A lelkem hát fejes.

Talán így is helyes.

De él bennem a sejtelem:
hogy talán mégis helytelen.
Ki fejt meg, rejtelem?

8

[nincs]

(1975)

[AZ ASSZONYOM OAN TÓT]

- C. Az asszonyom oan tót,
amien tót sose vót,
néki nem a bót a bót,
sem a fót hátán a fót,
nem sajnál egy puha szót,
hogyha ura, mint a hótt,
oan fáradt, hogy a sót
sem érzi (ez már a *Todt!*)
amien tót sose vót,
az asszonyom oan tót,
hogyha véletlenül Lót
lett vón ura, biza szót
fogad vala, és ma ott,
hol bálvánnyá válatott,
nem nyalnák kecskéék a sót –
oan tót, hogy az már *sőt*,
megrendeli az esőt,
megreparálja a csőt,
s ha van otthon krumpli, főtt,
melyben mindig kedve tótt,
- F. megél rajta, oan tót
Da C. al F.

1975. V. 19. Mvh.

FORGÁCSOK

TÜNET

Nyúl hajszolja az agarat:
a jelen maga mögött marad.

FRISSEN

Ez az élet amíg tart,
hejretyutyutyu,
tart örömet, no meg bajt –
kétféle batyu.
Miért volnék kíváncsi a
végre? –: csak egy kádencia.

MERRE

Két évszám között lakunk.
Merre nyílik ablakunk?

TULAJDONJOG

Mérges-édes éjszakák:
szeretem az éj szagát.
Akár vad bűz, akár illat,
mindenképpen engem illet.

GAZDAGSÁG

Nem vágyom semmire:
Gazdag vagyok.
Gazdag vagyok:
nem vágyom semmire.

MEGBOCSÁTÁS

Belébotoltam egy kőbe,
a nyavalya törje ki!
De megbocsátottam neki.

MIÉRT

Meghalt fiatalon.
Mért oly utolérhetetlenül öreg
a ravatalon?

HOVÁ?

Lassankint mindent házhoz járatunk.
Jön az újság, a szerelő,
a tévé háziállatunk,
akváriumban aranyhalak,
polcok tetején buja növényzet.
Hová meneküljön szegény természet?

KÁBÍTÓSZER

Hovatovább kábítószer lesz a friss levegő.

HIÁNY

Most jövök rá, hogy mi lenne, ha nem volnál nekem:
szakszerű haldoklás az életem.

VAGY FORDÍTVA

– Jó reggelt, szomorúság.
Ha itt is vagy már.
– Az ajtó nyitva volt,
miért ne jöttem volna?

ITTHON

Hazajöttem.
Itthon vagyok.
Most már nincs hova vágynom.

KÜLFÖLD

Eredj külföldre,
hogy megismerd hazádat.
(Ülj otthon,
hogy külföldet megismerd?)

FOHÁSZ

A mindennapi közhelyünket add meg nekünk ma.

2. FOHÁSZ

Inkább ne.

PATHETIQUE

Egy, kettő, három, négy, öt... *n*.

(1975)

LAKÁS

Nem haltam itt meg, nem
születtem
itt, csupán élünk
mind a ketten
itt, mint ki tudja:
tehetetlen
itt, mint álomban,
imetten,
itt: átmenetileg
kivettem
itt egy lakást, és kivettem,
itt, horgaimat kivettem,
itt, a meddő folyón,
kietlen,
itt, mert minden halát
kiettem,
itt, mert nem haltam
s nem születtem
itt, csupán élünk mind
a ketten,
itt, itt, itt, itt.

(1976)

NYÁR

Az ég alatt ragyog a nyurga
nyár. Száll
a szőke búzaföld. Az égre föl
forduló nyár száll, gyökereitől
vonják a felhők, alig tartja
pár szál

sugárka ág. A tó zölden üdell,
bárányfelhők legelnek rajta,
kiknek
szigorú őrizői a nap-ikrek:
az egyik lenn, a másik odafel.

Ökörnyállal az őszt előreköpdös.
Búzaszárak alatt viszket a tarló.
Lombok számára ezerszínű köntös

készül. Lassan vénül a nyár, a gyarló.
Száguld a nyurga nyár, és lilaszín
kikericsekben gyűl a kol[c]hicin.

(1976)

DADOGÁS

A szó dadog, a muzsika beszél,
beszél a fákkal a bús őszi szél,

beszelnék én is, de csak dadogok,

a szó dadog, az óra üt, a vég
közeledik, és nincsen menedék –,
nem a vég elől – mi előtte van –,
ó, a föld alá dadognám magam,
ha lehetne – mi mindent meg
ne tennék –

a szó dadog, elővetül az emlék,
a jövőé, hogy jobb lesz,
hogy nem ál
az eszme, hanem szűzi ideál.

(1976)

NAPRAFORGÓ(K)

P. B.-nak

Egyedül vagyok, mint a sárga
napraforgó szomorúsága,
s mint ki termett szomorúságra,
szólani szórt ígét,
úgy szóloom szét, marokra fogva,
fémes búzám – kit sziklafokra,
kit bölcsen termő talajokra –
talán a sors kivéd.

Mint ki termett szomorúságra,
egyedül vagyok, mint a sárga
napraforgó szomorúsága –
talán a sors kivéd.
Igéim – vérem szólva szórtam,
nem kérdeztek csak válaszoltam,
ügyetlen én (mindig ki voltam),
mint olyan, aki vét.

Egyedül vagyok, én, a napra
törő virág, mind magasabbra,
bánatom féloldalra csapva,
akár a sárga sziromsapka,
s ha majd e földi lét
kivet magából, hogy kiköpve –
kóricáljanak mindörökre
– mert visszatérés nincs a rögre –
hagyván halott ígét.

(1976)

[AMENNYIT PARLAG HEVERTEM...]

Amennyit parlag hevertem:
volna abból már egy kertem,

abból, amit nem dolgoztam,
kastélyom lehetne mostan,

kastély, hol sok tébláb vendég
ingyen laknék, innék-ennék;

szólva félig, szólva titkon,
volna holtig étkem-itkom;

jártam volna – hogyha módom! –:
volnék mostan tán a Holdon,

hittem volna, mit nem hiszek:
fakaszthaték vala vizet

sok szemből, mely szikla-sziklább;
csiholhattam volna szikrát

tapló lelkekből, miket még
saját izzássá hihetnék – –

egyszóval: sok volna- lenne.
Kár is közösködni benne.

(1976)

ÁPRILIS

a hó a hó a hó haj
a fű a fű az óhaj
a szél a szél jaj ó jaj
a tűz a tűz a fönti
alant vízzel előnti
a kis madárka csápít
a csápos nyújtja csápít
ah április te csáb itt

nem értvén a betűkhöz
tükröd csorbítva tükröz
mert minden út nem Rómába
vezet csupán egy idiómába
 vezet
ah április még ezt is élvezed
(lassú tűzű írógépen
írtam ezt áprilisképpen
s bárányfelhő-forma képem
kitágultatván az égen
teljes földi-égi épen
ahogyan adódik éppen
földi-zölden égi-kéken)
ó április szegény botor
te hónapoknak koldusa
ki mindig csak csetel-botol

(1970-es évek)

A VERSÍRÁS IS...

(Jambusban)

A versírás is elmebaj.
Ah, rendes ember elve, hajh,
bocsánatosképp lesz ilyen –
közelién és messzien
beszámíthatók csak alig
ezek a rimelő palik;
bizony, az ember gondja-sorsát
alig tanácsos bízni borzsák,
nőcsábász s ég-tudja-milyen
pofákra közel-messzien.

Idegek kötél-táncosi,
előállt a mentőkocsi,
mert rendes ember elve, hajh:
a versírás is elmebaj.

(1970-es évek)

VERSET ÍRNI...

(Ugyanaz trocheusban)

Verset írni elmebaj –
rendes ember elve, hajh,
hogy lehetne máségyéb – –:
hogyha főzték, hát egyik
költő urak sok süket
(szánj meg, Isten!)... versüket,
hisz nem is olvassa más
(nem csalás, nem ámitás),
nem bizony, csupán maguk
meg vagyegy családtaguk –
bár ugyan nem érti az se
(ezt, igaz, sosem tudhassa
senki) – – no, s még ki vagyon?
koptatván szemét nagyon
(ennek már ez a sora)
a nyomda korrektora –
igaz, ő is csak muszájból
és fél- avagy teliszájból
káromkodva... Elmebaj!
Rendes ember elve, hajh!

(1970-es évek)

DANIEL SPINSTER

(Born 1938.. 967: M. A., Oxford, for the time being collaborator of The Times' Literary Supplement, obviously anonymously.)

GRAMMAR I

Birds sitting on the wireless waves
We both sitting on the sparkles of stars
There are things I can't grasp
There are things you can't grasp
There are things he/she can't grasp
There are things we can't grasp
There are things you can't grasp
There are things they can't grasp
There are things wanted by somebody to be bound
 each to each to be incomprehensible
No grammar helps more
We all are buried more or less
I buried myself in all things of time
And in all times of things
And in all tenses of grammar

(1974–75)

TO BE

To be – it isn't a nice-looking thing
not to be – it isn't a nice-looking thing
and what a shame – I'm a man doing to think

The shame is perhaps of mine
the shame is perhaps of yours
the shame – surely – of ours – of course

(1974–75)

THE DOOR OF NOTHING

The door of Nothing, the door of Endless,
the door of Infinite –
it seems to be my End.
It seems to be a Whole, a Quite.
It seems to be neither me, nor you,
it doesn't seem to be like anyone –
it seems to be a match of you and me
wich none of us had won.

(1974–75)

*

O VARA MEA

Est-ce que c'est trop sentimental?
(Valery)

O vara mea de-acum douăzeci de ani
o vara ma cât de îndrăgostit am fost
cât de îndrăgostit de tine

stăteam pe malul râului
tu cu soarele tău cel din sus și cel din jos
și eu cu ardoarea mea
ardoarea adolescentului care nu știe
ardoarea îl va arde

Vară
tu vară
ei – ne-am înțeles,
tu și cu mine – anotimpuri în veșnicie – – hai!

Dar tu (probabil n-aveai de-ales)
tu între timp te-ntomnai.

o vara mea de-acum douăzeci de ani
și m-am uitat în ochii tăi cei din sus și cei din jos

ochi cei din sus – sori cei din jos
oardoarea mea de-acum douăzeci de ani

Stăteam culcați pe malul râului
și ne uitam în ceruri și în apă
și poate-am fost prea mici prea mititei
ca vara cea mare în noi să-ncapă

(1974–75)

N-AM FOST ATENT

N-am fost atent când s-a tăcut lumea
n-am fost atent și -acum îmi caut locul
și am căzut – nici acum nu știu unde
căci mi-am părăsit și m-a părăsit norocul

Nu știu ce an ce lună ce zi e
când mă apucă sfînta erezie
și nu știu de loc
unde s-a născut pasărea cea din foc

(1974–75)

CÎNTEC DE ZI ȘI NOAPTE

încă șapte ore curg
încă șapte pîn-amurg
ș-încă unșpe pînă-n noapte
unșpe ore calde coapte
ș-încă-încă douăsprezece
pînă dimineața rece
ziua care o petrece
omul (oricum ar fi) e ce
trebuie să o întrece

(1974–75)